

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Fazekas Attila ügyvéd által képviselt felperesnek ... jogtanácsos által képviselt alperes ellen szolgálati jogviszony helyreállítása iránt a Szolnoki Munkaügyi Bíróságnál 3.M.458/2007. szám alatt megindított és a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 4.Mf.20.008/2009/3. számú jogerős ítéletével befejezett perében az említett számú másodfokú határozat ellen az alperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 4.Mf.20.008/2009/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 10.000 /Tízezer/ Ft + 2.500 /Kettőezeröttszáz/ Ft ÁFA felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

I n d o k o l á s :

A megállapított tényállás szerint a főhadnagy rendfokozatú felperes 1977. november 1-től hivatásos szolgálati viszonyban állt az alperessel. A ... Rendőr-főkapitányság K.-i Rendőrkapitányság ... Rendőrőrs állományában nyomozóként teljesített szolgálatot. 1994. december 11-én megtartott önkormányzati képviselő választáson R. Község polgármesterévé választották. Ezért kérelmére a ... Rendőrkapitányság vezetője 1994. december 28-án kelt ... számú parancsával a szolgálati viszonyát a fegyveres erők és a fegyveres testületek hivatásos állományának szolgálati viszonyáról szóló 1971. évi 10. törvényerejű rendelet /továbbiakban: tvr./ 6. § a/ pontja alapján - a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény /Ötv./ 33/A. § /4/ bekezdésében foglalt összeférhetetlenségi ok megszüntetésére vonatkozó kötelezettségre

is figyelemmel - 1994. december 31-i hatállyal elbocsátással megszüntette.

A felperes a megválasztásától 2006. szeptember 28-ig folyamatosan, majd 2006. október 1-től 2007. december 6-ig ismét polgármesteri tisztséget töltött be. Az ... vezetője részére címzett, 2006. szeptember 19-én kelt levelében kérte a rendőrség hivatásos állományába való visszahelyezését és egyben 2006. szeptember 29-i hatállyal nyugállományba helyezését. Tájékoztatást adott arról, hogy 2006. szeptember 28-i hatállyal a szolgálati nyugállományba helyezése érdekében a polgármesteri tisztségről lemond.

Az alperes a felperest hivatásos állományba kérelmére nem vette vissza. Az ... vezetője ... számú parancsával a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény /Hszt./ 9. §-a alapján 2007. február 28-i hatállyal hatályon kívül helyezte az 1994. évi ... számú állományparancs rendelkezéseit, arra hivatkozva, hogy azt nem az arra jogosult hatáskörrel rendelkező előjáró bocsátotta ki és egyben 1994. december 31-i hatállyal megszüntette a felperes szolgálati viszonyát a Tvr. 6. § a/ pontja alapján, figyelemmel arra, hogy 1994. december 11-én polgármesterré megválasztották, és szolgálati nyugdíjjogosultsággal rendelkezik. A határozat szerint a jubileumi jutalom, a nyugdíj mértéke és a szolgálati nyugdíjra való jogosultság szempontjából elismert szolgálati idő kezdő napja 1969. január 1-je. A felperes a parancs ellen szolgálati panaszt terjesztett elő.

Az igazságügyi és rendészeti miniszter 2007. június 15-én kelt határozatával az ... vezetőjének állományparancsát hatályon kívül helyezte. Az indokolás szerint az 1994. évben hatályos rendelkezések szerint a rendőrség hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyát az illetékes miniszter szüntethette meg, ezért az ... rendőrfőkapitány nem volt jogosult a felperes szolgálati viszonyának visszamenőleges hatályú megszüntetésére. A igazságügyi és rendészeti miniszter 2007. június 15-én kelt ... számú határozatával eszerint az ... vezetőjének hatályon kívül helyezett határozatának tartalmával azonos új határozatot hozott, tehát az 1994. évi állományparancsot hatályon kívül helyezte és egyben 1994. december 31-i hatállyal megszüntette a felperes szolgálati viszonyát.

A felperes szolgálati panaszát elbíráló miniszteri határozat indokolása szerint a felperes 2006. szeptember 19-én kelt kérelme időelőtti volt, mivel a kérelme előterjesztésekor még nem rendelkezett azokkal a dokumentumokkal, amelyekkel igazolhatta volna a polgármesteri mandátumának megszűnését. Újabb jogszerű kérelmet a lemondását követő 30 napon belül nem terjesztett elő és

2006. október 1-jén megtartott önkormányzati választásokon újabb 4 évre polgármesterré megválasztották.

A felperes a keresetében az igazságügyi és rendészeti miniszter ... számú határozatának hatályon kívül helyezését és elsődlegesen 2006. szeptember 29-i hatállyal, míg másodlagosan 2007. december 6-i hatállyal kérte szolgálati viszonya helyreállítását.

A Szolnoki Munkaügyi Bíróság 3.M.458/2007/42. számú ítéletével a Magyar Köztársaság Igazságügyi és Rendészeti miniszter ... számú határozatát hatályon kívül helyezte és a felperes szolgálati viszonyát 2008. szeptember 29-i /helyesen 2006. szeptember 29-i/ hatállyal helyreállította.

A munkaügyi bíróság ítélete indokolásában megállapította, hogy a ... Rendőrkapitányság vezetője jöllehet nem volt jogosult a felperes szolgálati viszonyának megszüntetésére 1994. december 31-i hatállyal, ugyanakkor az eljárása azért nem minősül érvénytelennek, mert a Tvr. 48. § /2/ bekezdésének felhatalmazásával kiadott 11/1992. /VIII.03./ BM rendelet 1. § /1/ bekezdésében foglalt rendelkezés alapján alkalmazni kell az Mt. 74. § /2/ bekezdésében foglaltakat. Minthogy a felperes a körülményekből alappal következtethetett a ... Rendőrkapitányság vezetőjének jogosultságára, az 1994. évi parancs önmagában arra tekintettel nem minősül érvénytelennek, hogy azt nem a munkáltatói jogkörgyakorló, arra jogosított személy hozta.

A munkaügyi bíróság értékelte, hogy a felperes a polgármesterré történő megválasztását követően előterjesztett szolgálati jegyén az Ötv. 33/A. § /4/ bekezdése alapján, abban foglaltak szerint eljárva kérte az állományból történő elbocsátását már akkor jelezve azt is, hogy a polgármesteri tisztség megszűnését követően kéri az állományba történő visszavételét. A felperes 1994. decemberében megállapíthatóan a Tvr. 6. § a/ pontja alapján kérte a szolgálati viszonya megszüntetését, nem pedig nyugállományba helyezés miatt a Tvr. 6. § b/ pontja alapján arra hivatkozással, hogy a szolgálati nyugdíjra jogosultsághoz szükséges szolgálati időt megszerezte. Ezért a ... Rendőrkapitányság vezetője 1994. december 28-án kelt parancsa a Tvr. 7. § /1/ bekezdése alapján jogszerűen rendelkezett a szolgálati viszony elbocsátással történő megszüntetéséről. A munkaügyi bíróság azt is kifejtette, miszerint az 1994. évi parancs semmissége esetén is alkalmazni kellene az Mt. 10. § /1/ bekezdésében és a Hszt. 11. § /1/ bekezdésében az érvénytelen jognyilatkozat alapján jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogokra és kötelezettségekre vonatkozó rendelkezést.

A munkaügyi bíróság megállapította, hogy az igazságügyi és rendészeti miniszter jogellenesen minősítette a felperes hivatásos állományba történő visszavételre irányuló kérelmét időelőttinek,

mert a felperes 2006. szeptember 19-ét követően 2006. október 18-án ismételten kérelemmel fordult az ... vezetőjéhez. A felperes a polgármesteri tisztségéről lemondását tartalmazó nyilatkozata mindenben megfelelt a polgármesteri tisztség ellátásának egyes kérdéseiről szóló 1994. évi LXIV. törvény /Pttv./ 2. §-ában előírtaknak, ezért a polgármesteri tisztsége 2006. szeptember 28-án megszűnt. Ezen időponttól számított 30 napon belül előterjesztett 2006. október 18-i kérelmét a Hszt. 64. § /2/ bekezdése szerinti határidőben előterjesztett kérelemnek kellett volna tekinteni és azt érdemben elbírálvá e § alapján a hivatásos állományba vissza kellett volna venni, amely jogszabályi kötelezettséget nem érintette az a tény, hogy a felperest 2006. október 1-jén ismételten polgármesterré megválasztották.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 4.Mf.20.008/2009/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta azzal, hogy a felperes szolgálati viszonya helyreállításának kezdő időpontja 2006. szeptember 29.

A másodfokú bíróság osztotta a munkaügyi bíróság jogi álláspontját, mely szerint az 1994. évi állományparancs nem érvénytelen. Kiemelte, miszerint a felperesnek jogi érdeke fűződik a szolgálati viszonya megszűnése jogcíméhez, hiszen a Pttv. 1. § /5/ bekezdése a polgármesteri megválasztást megelőzően fennállt hivatásos szolgálati viszony esetében teszi lehetővé a polgármesteri tisztség megszűnését követően - kérelemre - az állományba való visszavételt. A másodfokú bíróság jogi álláspontja szerint sem volt törvényi akadálya a felperes hivatásos állományba való visszavételének.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melyben annak hatályon kívül helyezését és felperes keresetének elutasítását kérte.

Az alperesi érvelés szerint az eljáró bíróságok jogszabálysértően alkalmazták az Mt. 74. § /2/ bekezdését, a BH 1997. 100, valamint a BH 1997. 212. eseti döntésben foglaltaktól eltérő jogkövetkeztetést vontak le a jogszabályba ütköző munkáltatói nyilatkozat érvényességére. Az alperes szerint az adott esetben nem is valósult meg az Mt. 74. § /2/ bekezdése szerinti feltétel, mert a felperes semmiképpen sem vonhatott le megalapozott következtetést a kapitányságvezető eljárási jogosultságára akkor, amikor a jogviszony létesítése, rendfokozatának és beosztásának meghatározása iránt a Tvr. 4. § /4/ bekezdésének megfelelően a miniszter intézkedett.

Az alperes arra is hivatkozott, hogy a Tvr. 7. § /2/ bekezdése értelmében a nyugdíjra jogosult személy esetében kizárólag nyugállományba helyezéssel volt megszüntethető a jogviszony. Ez a rendelkezés kategorikus és nem tesz különbséget aszerint, hogy

milyen jogcímen történik a jogviszony megszüntetése. Ezért az alperes szerint a jogerős ítélet indokolása tévesen hivatkozott a Tvr. 7. § /1/ bekezdésére, mert a munkáltató nem mérlegelhetett szabadon az itt felsorolt két lehetőség, azaz elbocsátás, vagy nyugállományba helyezés között. Amennyiben ugyanis fennállt a nyugdíjjogosultság, úgy az elbocsátás felől érvényesen nem lehetett intézkedni. Az alperes a jóhiszeműen szerzett jogokra történő hivatkozást is támadta, mert álláspontja szerint a felperes semmiféle jogot nem szerzett elbocsátásával, annak egyedüli jogkövetkezménye a jogviszony megszűnése volt.

Az alperes abban a kérdésben való állásfoglalást is kért, hogy mennyiben tekinthető a jóhiszeműség és a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményével összeegyeztethetőnek, hogy a felperes polgármesteri mandátumának lejártá előtt néhány nappal lemondott tisztségéről, miközben az újonnan kiírt választásokon ismételtén indult.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdés alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Pttv. 1. § /5/ bekezdése szerint ha a polgármester megválasztása előtt ügyész, köztisztviselő, a fegyveres erők, a rendvédelmi szervnek hivatásos állományú tagja volt, a polgármesteri tisztség megszűnésétől számított 30 napon belül benyújtott írásbeli kérelmére őt közszolgálati, illetve hivatásos szolgálati viszonyba vissza kell helyezni. Hasonló rendelkezést tartalmaz a Hszt. 64. § /2/ bekezdése, mely szerint akinek a szolgálati viszonya az 59. § /1/ bekezdés c/ pontja alapján szűnt meg, mandátumának lejártát követően - 30 napon belül előterjesztett kérelmére - a hivatásos állományba vissza kell venni. A Pttv. 1. § /6/ bekezdése értelmében a polgármesteri foglalkoztatási jogviszonyban töltött időtartam közszolgálati, illetve hivatásos szolgálati jogviszonyban töltött időnek, illetőleg nyugdíjra jogosító szolgálati időnek számít.

Az előbbiekre is tekintettel az adott munkaügyi per lényegi kérdése, hogy az alperessel szolgálati viszonyban állt felperes, milyen időponttal szerzett szolgálati nyugellátásra jogosultságot és nyugállományba helyezésekor a szolgálati idejét 1969. január 1-től 1994. december 31-ig vagy kérelme szerint 1969. január 1-től 2006. szeptember 29-ig kell számítani. Ezért van különös jelentősége annak, hogy 1994. december 31-el a szolgálati viszonya miként szűnt meg. Amennyiben ugyanis az alperesi érvelés szerint érvényesen 1994. decemberben csak nyugállományba helyezéssel volt

megszüntethető a szolgálati viszonya, ez a körülmény a mandátuma megszűnését követően hivatásos állományba való visszavételére és nyugállományba helyezésére irányuló kérelmét és a szolgálati idejének mértékét is érinti.

Az adott esetben perdöntő jelentősége annak van, hogy a felperest 1994. december 31-el nem helyezték nyugállományba. Következésképp ezt követő időszakban nem minősült nyugdíjasnak, nyugellátásra nem volt jogosult. Ezért utóbb az alperes megalapozottan már nem hivatkozhat arra, hogy a felperes szolgálati viszonya az 1971. évi 10. tvr. 7. § /2/ bekezdése értelmében csak nyugállományba helyezéssel volt érvényesen megszüntethető, mert erre nem került sor. Az eljáró bíróságok azt pedig helyesen értékelték, miszerint a ... Rendőrkapitányság vezetője a szolgálati viszony megszüntetése során a felperes kérelme szerint járt el és a felperes szolgálati viszonyát a Tvr. 6. § a/ pontja alapján elbocsátással szüntette meg.

Nem jogsértő az eljáró bíróságoknak a szolgálati viszonyt megszüntető parancs érvényességére levont jogkövetkeztetése sem, az Mt. 74. § /2/ bekezdésében foglaltak alkalmazása, mely szerint ha a munkáltatói jogkört nem az arra jogosult szerv, illetőleg személy gyakorolta, eljárása érvénytelen, kivéve, ha a munkavállaló a körülményekből alappal következtethetett az eljáró személy /szerv/ jogosultságára. E körben lényeges körülmény, hogy az 1994. évi parancsot a Hszt. 9. § /1/ bekezdése alapján az ... vezetője 2007. február 28-án, majd az igazságügyi és rendészeti miniszter 2007. június 15-én, több mint 12 év elteltével akkor helyezte hatályon kívül és akkor hivatkozott annak érvénytelenségére, amikor a felperes a Pttv. 1. § /5/ bekezdése, illetve a Hszt. 64. § /2/ bekezdése alapján kérelmet terjesztett elő a hivatásos állományba való visszavétel és nyugállományba helyezése iránt. E kérelem szerinti, törvényben előírt eljárást nem érinthette az a körülmény, hogy az évekkel korábban fennállt szolgálati viszony megszüntetéséről 1994-ben a ... Rendőrkapitány és nem az illetékes miniszter intézkedett. Az eset összes körülményeire figyelemmel ugyanis a jogbiztonság alkotmányos elvének a törvényesség biztosítása mellett, azzal egyidejűleg és azonos súllyal kell érvényesülnie.

A Legfelsőbb Bíróság csak megjegyzi, hogy az 1994. évi szolgálati viszonyt megszüntető parancs esetleges érvénytelensége sem eredményezhette 2007. évben jogszerűen annak hatályon kívül helyezése mellett új, 1994. december 31-i visszamenőleges hatályú szolgálati viszonyt megszüntető parancs meghozatalát. Ez esetben az 1996. szeptember 1-től hatályos Hszt. 59. § /1/ bekezdés c/ pontjában foglaltakat kellene irányadónak tekinteni, mely szerint a szolgálati viszony a törvény erejénél fogva szűnik meg polgármesterré megválasztás miatt. Az előbbiekre tekintettel ezért

a jogerős ítélet jogszabály sértés nélkül hagyta helyben az igazságügyi és rendészeti miniszter parancsát hatályon kívül helyező érdemi döntést.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében arra már nem hivatkozott, hogy a felperes hivatásos állományba való visszavételére irányuló kérelme időelőtti volt, kizárólag azzal érvelt, hogy a felperest 2006. október 1-jén ismét polgármesterré megválasztották, ezért a felperes kérelme a jóhiszeműség és a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményébe ütközött. Utóbbi körben a felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében helyesen hivatkozott arra, hogy a jogerős ítélet csak olyan kérdésben támadható felülvizsgálati kérelemmel, amely az első és másodfokú eljárásnak is tárgya volt. A felülvizsgálati eljárásban ugyanis nem vehető figyelembe olyan kérelem, amely a perben korábban elő nem terjesztett nyilatkozatot tartalmaz /BH 1995. 163, BH 1997. 54, EBH 2000. 371, BH 2005. 178./

Az a körülmény, hogy a felperes nyugállományba helyezése érdekében, melyhez nyilvánvaló jogi érdeke fűződött, a hivatásos állományba való visszahelyezését csupán formálisan kérte, a munkaügyi bíróság helytálló jogi álláspontja szerint az alperes törvényi kötelezettségét nem érintette, mint ahogy az a körülmény sem, hogy a felperest 2006. október 1-jén ismét polgármesterré megválasztották.

Mindezekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet - jogszabálysértés hiányában - a Pp. 275. § /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A pervesztes alperest kötelezte a Pp. 78. § /1/ bekezdésének alkalmazásával a felperes felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére, míg a felülvizsgálati eljárás illetékét a 6/1986. /VI.26./ IM rendelet 14. §-a értelmében az állam viseli.

Budapest, 2010. június 9.

Dr. Tálné dr. Molnár Erika a tanács elnöke, Dr. Stark Marianna s.k. előadó bíró, Dr. Földényi Gyuláné s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bírósági tisztviselő